

A jednou tudy projede buldozer

ESEJ

VOJTĚCH NOVOTNÝ

Papuánské (polo)pravdy

Naše studium hmyzu z pralesů v okolí novoguinejského města Madang se pomalu chýlilo ke konci a my hledali vhodné místo k dalšímu výzkumu. Plánovali jsme první ze série postupných, vždy asi stokilometrových přesunů směrem na západ, během nichž bychom měli po tři roky zkoumat hmyz na padesáti tisících čtverečních kilometrech nížin, rozprostírajících se v povodí řek Ramu a Sepik.

Filip, náš nový známý, od něž jsme výměnou za sekeru dostali nového domácího mláčka – mládě zoborožce – nás nakonec přesvědčil i o tom, že jeho vesnice Wannang je právě tím, co hledáme. Nebyla to vlastně ani pořádná vesnice, jenom několik domků krytých palmovým listím, rozhozených okolo potoka uprostřed pralesa v povodí jednoho z přítoků Ramu, řeky Sogeram. Z Madangu se tam jede nejdříve po prašných silnicích, zřízených pro svoz těženeho dříví z okolních lesů, a dále po neustále se zhoršující cestě, vybudované provinčními úřady. Ta končí na břehu Sogeramu, jenž je nutno přebrodit a do vesnice Wannang dorazit pěším pochodem.

Po dlouhých přípravách jsme nakonec naložili půl tuny zásob a vědeckých instrumentů do našich dvou terénních vozidel a vyrazili. Na břehu Sogeramu nás mělo očekávat třicet nosičů, s jejichž pomocí bychom přepravili veškerý náklad do vesnice a zahájili tak naši tříměsíční expedici. Na konci cesty na nás ovšem k našemu i Filipovu velkému překvapení nečekal vůbec nikdo.

V horkém poledním slunci se nosiči ani neobtěžovali vážit cestu k řece, neboť se v celé vesnici nenašel jediný člověk, jenž by zprávy o našem příjezdu bral vážně. Jak jsme později pochopili, Filip byl se svým vyprávěním o nadcházejícím příchodu cizinců považován za podivínského fantastu. Nedůvěřivé kroucení hlavou se změnilo v otevřený výsměch poté, co pro nás dokonce začal stavět dům.

Víra v náhlý příchod bělochů, kteří začnou rozdávat své zjevně neomezené bohatství a rozličné zázračně fungující předměty, je v novoguinejských vesnicích značně rozšířená. Nicméně Filipovo vyprávění o tom, jak už brzy přijdeme a usadíme se právě ve Wannangu jenom proto, abychom tam sbírali housenky ze stromového listoví, bylo

Nahoře: Nosiči

Dole: Děti s chyceným kuskusem

Všechny snímky na s. 522-523 © Jiří Hulcr

zjevně příliš i na jinak bujnou představivost vesničanů.

Zdravá skepse byla jistě přizívána i nedávným zklamáním z nesplněných slibů místního politika, jenž se zavázal postavit silnici od Ramu přes Wannang až do Madangu. Silnice se sice začala stavět, nicméně záhy došly peníze, a tak i po mnoha letech zůstalo jen u vykáceného pruhu lesa, tvořícího nesjízdný průsek těsně míjející vesnici. Naposledy jím před dvěma lety projel buldozer směrem k řece Ramu a od té doby si všichni rádi představovali, jak se jednoho dne zase vrátí a silnici dobuduje.

K naprosté konsternaci vesničanů se ovšem ukázalo, že Filip měl pravdu a záznaky se, alespoň občas, skutečně dějí. Opravdu jsme se usadili ve Wannangu, nastěhovali se do Filipova nově postaveného domku, vybudovali u něj dvě velké terénní laboratoře, najali dvacet vesničanů a začali s jejich pomocí sbírat tisíce housenek a vychovávat z nich motýly. Každý týden směřoval do Wannangu další Landcruiser s nákladem zásob a novými výzkumníky. Vesnice byla nyní spojena se světem satelitním telefonem, díky naší lékárně se zlepšila zdravotní péče, zmizela nezaměstnanost a hrubý národní produkt vzrostl nejméně pětadvacetkrát. Wannang se rychle proměnil v malé „akademické městečko“, ži-

jící téměř výhradně ze služeb poskytovaných vědeckému výzkumu.

A jednoho krásného rána se do lesního ticha, normálně rušeného jen skřeky zoborožců, ozvalo kovové skřípění a cinkání, které se zvolna blížilo. Z ranní mlhy se vynořil starý žlutý buldozer, pomaloučku projel okolo a opět se skřípěním a cinkáním zmizel v hloubi pralesa.

